

článek 210 obch. zák., § 75 j. n. a § 1 lit. c) vládního nařízení ze dne 21. dubna 1921, čís. 173 sb. z. a n. jest i všude tam, kde jest její odštěpný závod. Sídlo akciové společnosti může dle uvedeného článku obchodního zákona býti jen jednotným. Odštěpné závody zakládají ovšem sudiště dle § 87 j. n. nikoli však nová sídla, pročež v tomto případě nelze tvrditi, že žalovaná akciová společnost má své sídlo též v Brně. Ze spisů dále je zřejmo, že hlavní ústav ve Vídni se účastnil právních jednání, jež žalobkyně položily za základ svým žalobám. Dopisy ze dne 5. listopadu 1918, jimiž žalobkyním bylo přenecháno sušení cukrovek, pocházejí ze sídla hlavního ústavu ve Vídni. Žalobkyně dopisovaly rovněž s hlavním ústavem ve Vídni, jak vyplývá z přiložených dopisů, pročež poměr žalobkyň k odštěpnému závodu v Brně nedá se přesně oddělit od jejich právních poměrů k ústředně ve Vídni, a dlužno očekávati, že zamýšlená státní smlouva, pro kterou uvedené vládní nařízení přerušení sporů měnových přikazuje, také na případy tohoto druhu se bude vztahovati. V této rozepři je měna sporna, jelikož žalovaná akciová společnost napadá platnost a účinnost ujednání ze dne 17. prosince 1920. Jelikož jsou zde veškeré předpoklady pro přerušení řízení ve smyslu zmíněného vládního nařízení, bylo dovolacímu rekursu vyhověti a obnoviti usnesení první stolice.

Čís. 1523.

Udělení dodatečné lhůty vztahuje se (čl. 356 obch. zák.) jen na splnění dodávací smlouvy samé, nikoliv na splnění podmínky, na níž závisí započítání s plněním. Je-li plnění hned, jest třeba ihned splnění též podmínku plnění.

(Rozh. ze dne 28. února 1922, Rv II 257/ 21.)

Žalovaná firma zavázala se dodati žalobci 848 m² dřeva a měla s dodávkou započítati ihned, jakmile firma K. prohlásí, že dává rozkaz na odvolání exekučního příkazu, vztahujícího se na zálohu kupní ceny, jež byla u žalované za dřevo složena. Procesní soud první stolice žalobu o dodání dříví zamítl, zjistiť, že zmíněná podmínka kupní smlouvy splněna nebyla. Odvolací soud zamítl žalobu pro tentokráte a uvedl po právní stránce v důvodech: Odvolací soud má za to, že žalovaní tím, že žalobci dodali dne 7. srpna 1919 57 m dřeva, neustoupili mlčky od splnění podmínky ve smlouvě ze dne 27. června 1919 uvedené a zrušení exekuce stanovíci; neboť z toho, že firma žalobci uvolnila 2 vagony bukového paliva, právem mohla souditi a očekávati, že žalobce podmínce ohledně zrušení exekuce vyhoví. Když však tento její předpoklad se nesplnil a exekuce nebyla zrušena, nýbrž firma K. jenom postupně další tři vagony palivového dřeva u žalovaných pro žalobce uvolnila, právem další dodání dřeva odmítla a nelze z této jediné dodávky dvou vagonů dřeva souditi na vzdání se žalovaných zrušení exekuce. Okolnost, že snad tímto postupným uvolňováním dřeva by se exekuce byla stala bezpředmětnou, na věci ničeho nemění, poněvadž žalovaní měli právo, se zbytkem původní zálohy volně disponovati, t. j. aby zástavní právo firmou K. na tomto zbytku exekučně nabyté úplně přestalo. Poněvadž pak žalovaní, chtějíce od kupní smlouvy ustoupiti proto, že žalobce svým závazkům, v této smlouvě vůči nim převzatým, nedostál, dle předpisu čl. 356 obch. zák.

byli povinni, než tak učinili, tento svůj úmysl žalobci ohlásiti a jemu při tom ku splnění závazku, t. j. ku vymožení uvolnění zbytku zálohy od exekuce přiměřenou lhůtu, již povaha obchodu připouštěla, povolit, tomuto svému závazku však žalovaní vůči žalobci nedostáli, nelze kupní smlouvu považovati za zrušenou a žalobu, jak učinil soud první stolice, prostě zamítnouti, nýbrž musela žaloba jen pro tentokráte býti zamítnuta.

Nejvyšší soud k odvolání žalované obnovil rozsudek prvního soudu, odvolání žalobcovu pak nevyhověl.

D ů v o d y :

Dovolání obou stran uplatňují dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci, strana žalující opírá je též o čís. 2 § 503 c. ř. s. Dle smlouvy ze dne 27. června 1919 zavázala se žalovaná strana, dodati žalobci 848 m² bukového palivového dříví, a mělo se s dodávkou započítí ihned po prohlášení firmy K., že dává rozkaz na odvolání příkazního usnesení okresního soudu v B. ze dne 14. března 1919. Dále jest zjištěno, že dle souhlasné vůle stran měla záloha z kupní smlouvy ze dne 19. června 1918 u žalované strany uložená a citovaným příkazním usnesením vázaná po svém uvolnění býti zálohou na dodávku dříví ze smlouvy ze dne 27. června 1919, a měla zbytková kupní cena za toto dříví býti uhrazena zasíláním zálohy k vývozu, čímž úplná kupní cena za ně měla býti zapravena. Z těchto skutkových okolností dovedil odvolací soud a žalobce i žalovaní ve svých dovoláních názor ten přijímají, že byla dodávací smlouva ze dne 27. června 1919 ujednána pod podmínkou, že bude exekuce zastavena firmou K. a že bude příkazní usnesení zrušeno. Jest proto zřejmo, že žalovaná strana nebyla povina, dokud zmíněná podmínka nebyla splněna, s dodávkou dříví započítí, a že žalobce nebyl do té doby oprávněn domáhati se splnění dodávací smlouvy. Žalobce ve svém dovolání s hlediska čís. 2 § 503 c. ř. s. — vlastně však jde tu o čís. 4 § 503 c. ř. s. — neprávem z té okolnosti, že žalovaná strana dne 7. srpna 1919 dodala mu 57 m³ dříví, dovozuje, že žalovaná strana od splnění zmíněné smluvní podmínky ustoupila. Dotyčné vývody žalobcova dovolání lze pokládati za vyvrácené odůvodněním rozsudku odvolacího soudu, na něž se žalobce poukazuje, tak že netřeba se jimi zde více zabývatí. Jest dále zjištěno, že žalobce se nepostaral o to, aby firma K. exekuci zrušila, a že žalovaná strana dodávací smlouvu ze dne 27. června 1919 následkem toho dopisem ze dne 13. ledna 1920 stornovala. Odvolací soud z toho, že žalovaná strana, zrušivši smlouvu, neposkytla žalobci při tom ku splnění smluvní podmínky dodatečné lhůty, dovedil, že nelze pokládati dodávací smlouvu za zrušenou, a z té příčiny zamítl žalobu pro tentokráte. Dovolání žalované strany proti tomuto názoru odvolacího soudu jest odůvodněno. Jak z obsahu dodávací smlouvy plyne, žalovaná strana byla oprávněna, aby mohla s dodávkou dříví na splnění shora uvedené podmínky závislou započítí, žádati na žalobci, když na dodání naléhal, aby podmínku tu splnil, tím že firmu K. přinutí, by exekuci zrušila. Kromě toho dlužno uvéstí, že žalovaná strana vzhledem k tomu, že ve smlouvě čas splnění nebyl určen, byla dle čl. 326 obch. zák. oprávněna započítí s dodávkou ihned, a měla tedy patrný zájem na tom, aby podmínka, na níž záviselo započítí s plněním, byla co nejdříve splněna. To plyne také z té úvahy, že při dodá-

vacích smlouvách, dle nichž plnění může ihned býti žádáno a konáno, podmínka, na jejímž splnění závisí počátečná lhůta dodávky, musí samozřejmě býti také ihned splněna. Žalobce sám v dovolání jako počáteční lhůtu dodávky označuje den 8. července 1919, i měl proto do tohoto dne dle svého vlastního tvrzení svou povinnost splnit. Neučinil-li tak, nebyla žalovaná strana povinna dodat mu dříví dle smlouvy, jelikož nesplněním podmínky v čas povinnosti dodávací odpadá sama sebou. Čekala-li však žalovaná strana na splnění podmínky ještě dalších 6 měsíců marně, a prohlásila-li teprve dopisem ze dne 13. ledna 1920 žalobci, že smlouvu zrušuje, aniž při tom poskytla mu lhůty dodatečné, nemůže z toho býti vyzovováno, že zrušení smlouvy nenastalo; neboť již nesplnění smluvní podmínky v čas mělo za následek zrušení smlouvy, pročež udělení lhůty dodatečné ve smyslu čl. 356 obch. zák., jež se vztahuje jen na splnění dodávací smlouvy samé, nikoli na splnění podmínky, na níž započítí s plněním závisí, nemá zde vůbec místa. Proto jest dovolání strany žalované odůvodněno, a byl z té příčiny rozsudek odvolacího soudu, zamítající žalobu jen pro tentokráte, změněn, a obnoven rozsudek procesního soudu. Tím je rozhodnuto také o žalobcově dovolání.

Čís. 1524.

Bylo-li s prodávatelem zastupcem umluveno dodání zboží ihned s podmínkou schválení smlouvy prodávatelem, nelze spatřovati schválení prodávatele v tom, že ku nabídce mlčel, pokud se týče prohlásil, že zboží dodá, až ho bude mítí.

(Rozh. ze dne 28. února 1922, Rv II 419/21.)

Žalobce objednal od žalované firmy prostřednictvím jejího cestujícího zboží k dodání ihned, avšak s výhradou schválení této objednávky žalovanou firmou. K příkazu žalované firmy sdělil pak cestující žalobci, že žalovaná nemůže zboží ihned dodat. Žalobě na dodání bylo oběma nižšími soudy vyhověno, odvolacím soudem z těchto důvodů: Žalovaná, nechtějíc objednávku, jejím agentem se žalobcem dne 29. ledna 1920 ohledně sporné dodávky papíru uzavřenou, schváliti, byla povinna, v přiměřené lhůtě žalobci to oznámiti a když tak neučinila, mohl žalobce právem objednávku považovati za schválenou. Okolnost, že objednávka zněla na promptní dodání zboží, nemůže na této věci ničeho měniti, rozhodně však nemůže založiti povinnost žalobce, by on dotazem na žalovanou zjišťoval, zda žalovaná jeho objednávku skutečně schválila čili nic. Když pak žalobce, spoléhaje na to, že žalovaná mu zboží dodá, až si je sama opatří, žalované čekal a na okamžité dodání objednaného papíru nenaléhal, nelze v tomto čekání na straně žalobcově shledávati jednání proti obchodní poctivosti a víře nebo proti povinné opatrnosti, každému obchodníkovi při provádění obchodu příslušející.

Nejvyšší soud žalobu zamítl.

Důvody:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení dle § 503 čís. 4 c. ř. s. je oprávněn. Je nesporno, že žalobce objednal dle komisní noty ze dne